

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

קב.

עין משפט גזר מצוה

נא א ב ג מיי פכ"ו
מהל' שנת הלכה י
[טושי"ע ח"י סי' שיג
סעיף א']
ד [טושי"ע שם סעיף ב']
גב ה מיי פכ"ה מהל'
שנת הלכה ו סמנ
לחון קה טושי"ע ח"מ
סימן שם סעיף ב ונדב
אלפס שנת פסק י"ז דף
[ד']
גב ו ז מיי פכ"ב מהל'
שנת הלכה [סן] טו
סמנ שם טושי"ע ח"מ סי'
שם סעיף ב'
גד ח מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם סעיף א'
כגה ט י מיי שם הלכה ל
טושי"ע שם סעיף יא'

גלוסטרא ומתניתין דלעיל דללת צמנוקסה והקפין שצפירלה דבעי
שיהו גבוהים מן הארץ נראה לפרש אע"ג דיכול לעמוד ע"י אומו
חזל מ"מ אינו ניטל צאיגודו שאם היו רזיזים לנטולו ממקום
למקום ע"י אומו חזל היה נפסק משום הכי ררין שיהיו גבוהים מן
הארץ ואמרינן נמי כר' יהודה דכמותיה

כשאין ניטל צאיגודו. שהחבל דק ואם היה רוחה ליטלו משם
לנטולו ע"י אומו חזל מיד נפסק. ר"ל סבר כיון דלאו ניטל
צאיגודו דהוה כמי שאינו קשור ומנן לקמן נגר המונח שאינו קשור
דלת אין נועלין צו והאי נמי מונח הוא ומשום גלוסטרא לא שרי
ליה ורבי יוסי סבר גלוסטרא מהניא

הארץ ואמרינן נמי כר' יהודה דכמותיה פסקינן דאי הוה ניטל צאיגודו אפילו
נגרר וצלא גלוסטרא ואפילו קטיר
צביצרא דלשא ממיר רבי יהודה
דמוכח הכא:
הלכה בר"י בנגרר. פירש
צקונטרס לנועלין צו
צמדינה אצל צמאי דשרי מונח
צמקדש לית הלכתא כותומיה:

ליה רבי יוסי סבר גלוסטרא מהניא ליה דכיון דכלי הוא לא הוה ככנין:
מתני' נגר הנגרר. שקשור
דלת אצל אינו תלוי שהחבל ארוך
ומתוך שנגרר אינו נראה כקשור
וכשאין צראשו גלוסטרא קאמר:
נועלין צו צמקדש. דשבות צעלמא
הוא דלאו צונה ממש הואיל וקשור
לכך אלא הואיל ונגרר מייחזי כצונה
ואין שבות דרצנן צמקדש דלא גזרו
ש"ס: והמונח. שאינו קשור כלל
הוה צנין ממש ור' יהודה סבר לאו
צנין ממש הוא אלא דומה לצנין
וצמקדש לא גזרו שבות: **גמ' זה**
אפי' צמדינה מוסר. הואיל וקשור
אף על פי שאינו תלוי: הלכה כר'
יהודה בנגרר. דמותר אפילו צמדינה

הוא איירי כשהאסקופה
גבוהה ואין החור נוקב עד לארץ
והשתא צניי אהו החור הולך עד
שנכנס ונועץ צקרקע ודמי טפי
לצונה: **ההוא שריתא דהוה מדל'ו**
א"ה בי עשרה. ואם תאמר דלמרינן
סוף צמה מדליקין (שנת דף לה) גבי
חלתא אמר אבי צניי מנייה דמר
אפילו צת מרי כור ולא שרי לי ויש
לומר דלא דמי לחלתא אין רגילות
לנטולתה צחול כלל אצל האי שריתא
דרכה לנטולתה ממיד צחול לנעול
הדלת משום הכי שרי: **א"ה אמרן**
אלא שאין בשיפועה טפה. פירש
צקונטרס שיש כילות קטנות סמוכות
צו ואין צכל אחת טפה ותימה
דלימא לצוד מכילה צו ללילה צו וממלא
שם בשיפועה טפה ויש לומר דלא
דחשיב ליה אהל לעיל על ידי לצוד
דהיינו לענין שיוכל להוסיף למחר
צצבת אצל לא מקטמר שימש
צכי האי גוונא עשיים אהל לאסור
עליו לעשות צצבת דלטו יהיה
אסור לנטות צצבת שני חוטין
תוך שלשה משום עשיית אהל:

אבל לא צמונח דשרי ליה רבי יהודה
צמקדש לית הלכתא כותומיה דכיון
שאין קשור שם צנין מונח הוא
כשאר נגרים שנועלים צכותלים
הצונה כל שהוא חייב ומלאכה
מיחזי ועומד הוא לכך לנטול
וכר צנה צנין וזו מונח
הוה ויש אצל מוצת
שבות ומדידה ואין שבות
צמקדש (שבת קכב)
המונח. שאינו קשור ומוספין
אלא כשהוא שומט מן
החור מניחו ע"י קרקע.
הלכך צמחוקטו צצבת צנה
הוא, ואסורא דלורייתא
הוא אף צמקדש (שם)
המונח מותר במקדש.
דכיון דמתוקן האמיל
לכ"י לאו צונה הוא (שם)
כל שקשור ותלוי. דלא
הטילין אצל רשאו המתקן
מניע אצל יולרין (שם) ויולרין.
מפך צמנדין הפתח, מותר
לצטרתי. שאין אהל אלא
מי שטשו צנין גג (שם)
קלה. כילת חתנים. לא
דמיא לצטר כילות, ששאר
כילות פרוקות על גבי
קינף שהיא לר' רגילות ויש
לה גג דהוה אהל ושל
תמיס על גבי קולטין
שאינם אלא שיש צמלית
המטה וקנה נתון עליהם
והצנע נתון עליו ועל
לכאן ולכאן ואין לה גג
טפה הלכך לאו אהל הוא
(שם קלה וכו' וכו' שם 100)
ואין צו לא צנין אלא סמייה
(שם 100). בפחות
ומשלשה. שהיא הולכת
ומתפשטת למטה (שם)
קלה. שאין בשיפועה
טפה. שאין לה גג וזו
נפשת למטה להתמקד טפה
מנכנע לנעמי, דמי
שאין צחצחו למטה
טפחים, וכלת תמיס אינה
עשייה לשן תמיס (שם)

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבי יהודה אמר
(זו אף) תא"מ וי"ב ס"א
אף זה: (ב) שם וכו' אין
בגנה טפה נמי לא אמרן:
(ג) רש"י ד"ה שריתא וכו'
קומי מתרגמינן צמלל:

לעזי רש"י

מורטי"ר. ככתב צק"ל
צירקלי"ש. חשוך.

מוסף רש"י

נגר. יחד שחוקקין צחור
צצמנתמן נועלין צו את
הדלת, הנגרר. דמפרכת
שקשור דלת אלא שאשאו
נגרר לארץ, נועלין צו
במקדש. דכיון דקשור צו
מיחזי ועומד הוא לכך
וכר צנה צנין וזו מונח
הוה ויש אצל מוצת
שבות ומדידה ואין שבות
צמקדש (שבת קכב)
המונח. שאינו קשור ומוספין
אלא כשהוא שומט מן
החור מניחו ע"י קרקע.
הלכך צמחוקטו צצבת צנה
הוא, ואסורא דלורייתא
הוא אף צמקדש (שם)
המונח מותר במקדש.
דכיון דמתוקן האמיל
לכ"י לאו צונה הוא (שם)
כל שקשור ותלוי. דלא
הטילין אצל רשאו המתקן
מניע אצל יולרין (שם) ויולרין.
מפך צמנדין הפתח, מותר
לצטרתי. שאין אהל אלא
מי שטשו צנין גג (שם)
קלה. כילת חתנים. לא
דמיא לצטר כילות, ששאר
כילות פרוקות על גבי
קינף שהיא לר' רגילות ויש
לה גג דהוה אהל ושל
תמיס על גבי קולטין
שאינם אלא שיש צמלית
המטה וקנה נתון עליהם
והצנע נתון עליו ועל
לכאן ולכאן ואין לה גג
טפה הלכך לאו אהל הוא
(שם קלה וכו' וכו' שם 100)
ואין צו לא צנין אלא סמייה
(שם 100). בפחות
ומשלשה. שהיא הולכת
ומתפשטת למטה (שם)
קלה. שאין בשיפועה
טפה. שאין לה גג וזו
נפשת למטה להתמקד טפה
מנכנע לנעמי, דמי
שאין צחצחו למטה
טפחים, וכלת תמיס אינה
עשייה לשן תמיס (שם)

רב ניסים גאון
מאי טעמא מוספין על אהל
אזיני הוא ושפיר דמי
עיקר דיליה בפר' כל
הכלים ניטלין בשבת,
דהנן פיקק החלון ר'
אליעזר אומר בזמן שהוא
קשור ותלוי פוקקין בו.
ובגמ' גרסי אמר רבה בר
רב הנה אמר ר' יוחנן הכל
מדרין שאין עושין אהלי
עזריא בתחילה ביום טוב
ואין צריך לומר בשבת,
לא תחלקו אלא להוסיף,
שר' אליעזר אומר אין
מוספין ביום טוב ואין צריך
לומר בשבת. והבאים
אומרים מוספין בשבת
ואין צריך לומר ביום טוב.
ואיתא נמי בפרק תולין
את המשמרת.

רבינו הגנאל

שיאו קשור בדבר שיוכל
לעמוד. וכיון דאינו
ניטל באיגודו, לא
ניקטורא. כלומר אין
סוגרין כדגרסינן טרוקן
גלי סגרו הפתחים. פי'
ניקמן. אמר רב יהוד'
אמר שמואל הלכה כר'
יהוד' דאורייתא בניקמן
משום דמייחזי כצונה.
דמפורש בירושלמי, ר'
יעקב בר אבהו בשם רבין,
מדדו זהו הנקמן בראשי
אצבעותיה (1)
צמדו נראה כי צונה.
אמר שמואל ואם עשה לו
בית יד נעשה כצונה
ושרי. הדין שריא. פי'
דהוה שקלי לה עשרה
ושדו לה אדשא, והוה
חזי להו ר' פדת ולא אמר
תורת ולא מיד', אמר זו
התנה ללי עליה, והוה
הדין לאסתא שהיא
מכחשת גדולה מחוקת
אכרז ואמר מר שמואל
תורת ללי עליה ושרי
למלכותה. פי' הגי כפי
קרישים
כסופין על גבי הספינה
יש טבעות קבועות,
וכשתיהיה החמה קושרין
באותן טבעות המחצלות
ופורסין אותה על גבי
הספינה מפני החמה.
(עכשיו) ואי הגי כפי
דאריבא בתין הנה הן
חשובין כארלים, דקיימא
לן אוהלי טומאה טפה.
ואם אין בכל אחד מהן
הרב טפה ואין בין זה
הקיש לזה הקיש שלשה
טפחים, כיון דקיימא לן
דכל פחות משלשה
לכבודי הוה, נעשו כל
הקרישים כולן כאילו
לברזין והנה הם אהל.
למחר בשבת מבאי

בי עשרה ושדו לה אדשא ולא אמר להו ולא מדי אמר תורת כלי
עליה הדין אסתא דהות בי מר שמואל דהוה מחוקת ^א אדריבא שרא
מר שמואל למיישידיה אדשא אמר תורת כלי עליה: שלח ליה רמי בר
יחזקאל לרב עמרם נימא לן מר מהלין מילי מעלייתא דאמרת לן משמיה
דרב אסי בכיפי דארבא שלח ליה הכי אמר רב אסי 'הני כפי דארבא
בזמן שיש בהן טפה אי נמי אין בהן טפה ואין בין זה לזה שלשה
למחר מבאי מחצלת ופורם עליהן מאי טעמא מוספין על אהל עראי הוא
ושפיר דמי הנהו דכרי דהוה ליה לרב הונא דביממא בעו טולא ובליילא
בעו אוריא אתא לקמיה דרב א"ל 'זיל כרוך בודייא ושירי בה טפה
למחר פשטה ומוסיף על אהל עראי הוא ושפיר דמי ^ב אמר רב משום רבי
חייא ^ה וילון מותר לנטותו ומותר לפורקו בשבת ^ב כילת חתנים מותר לפורקה
ולנטותה בשבת אמר רב ששת בריה דרב אידו 'לא אמרן אלא שאין
בגנה טפה אבל יש בגנה טפה אסור וכי אין בגנה טפה ^ג לא אמרן אלא שאין
בפחות משלשה סמוך לגג טפה אבל יש בפחות משלשה סמוך לגג
טפה אסור וכי אין בפחות משלשה סמוך לגג טפה נמי לא אמרן אלא שאין
בשיפועה

כשאין ניטל צאיגודו. שהחבל דק ואם היה רוחה ליטלו משם
לנטולו ע"י אומו חזל מיד נפסק. ר"ל סבר כיון דלאו ניטל
צאיגודו דהוה כמי שאינו קשור ומנן לקמן נגר המונח שאינו קשור
דלת אין נועלין צו והאי נמי מונח הוא ומשום גלוסטרא לא שרי
ליה ורבי יוסי סבר גלוסטרא מהניא ליה דכיון דכלי הוא לא הוה ככנין:
מתני' נגר הנגרר. שקשור
דלת אצל אינו תלוי שהחבל ארוך
ומתוך שנגרר אינו נראה כקשור
וכשאין צראשו גלוסטרא קאמר:
נועלין צו צמקדש. דשבות צעלמא
הוא דלאו צונה ממש הואיל וקשור
לכך אלא הואיל ונגרר מייחזי כצונה
ואין שבות דרצנן צמקדש דלא גזרו
ש"ס: והמונח. שאינו קשור כלל
הוה צנין ממש ור' יהודה סבר לאו
צנין ממש הוא אלא דומה לצנין
וצמקדש לא גזרו שבות: **גמ' זה**
אפי' צמדינה מוסר. הואיל וקשור
אף על פי שאינו תלוי: הלכה כר'
יהודה בנגרר. דמותר אפילו צמדינה
אבל לא צמונח דשרי ליה רבי יהודה
צמקדש לית הלכתא כותומיה דכיון
שאין קשור שם צנין מונח הוא
כשאר נגרים שנועלים צכותלים
הצונה כל שהוא חייב ומלאכה
מיחזי ועומד הוא לכך לנטול
וכר צנה צנין וזו מונח
הוה ויש אצל מוצת
שבות ומדידה ואין שבות
צמקדש (שבת קכב)
המונח. שאינו קשור ומוספין
אלא כשהוא שומט מן
החור מניחו ע"י קרקע.
הלכך צמחוקטו צצבת צנה
הוא, ואסורא דלורייתא
הוא אף צמקדש (שם)
המונח מותר במקדש.
דכיון דמתוקן האמיל
לכ"י לאו צונה הוא (שם)
כל שקשור ותלוי. דלא
הטילין אצל רשאו המתקן
מניע אצל יולרין (שם) ויולרין.
מפך צמנדין הפתח, מותר
לצטרתי. שאין אהל אלא
מי שטשו צנין גג (שם)
קלה. כילת חתנים. לא
דמיא לצטר כילות, ששאר
כילות פרוקות על גבי
קינף שהיא לר' רגילות ויש
לה גג דהוה אהל ושל
תמיס על גבי קולטין
שאינם אלא שיש צמלית
המטה וקנה נתון עליהם
והצנע נתון עליו ועל
לכאן ולכאן ואין לה גג
טפה הלכך לאו אהל הוא
(שם קלה וכו' וכו' שם 100)
ואין צו לא צנין אלא סמייה
(שם 100). בפחות
ומשלשה. שהיא הולכת
ומתפשטת למטה (שם)
קלה. שאין בשיפועה
טפה. שאין לה גג וזו
נפשת למטה להתמקד טפה
מנכנע לנעמי, דמי
שאין צחצחו למטה
טפחים, וכלת תמיס אינה
עשייה לשן תמיס (שם)

רבינו הגנאל

בשאינו ניטל באיגודו,
כגון שהיה קשור בכני ר'
[ויסין] סבר כיון דיש
בראשו גלוסטרא, פי'
רומא והיא כמין אחת
מנא, תורת כלי עזרי
ומותר לנטולו. ור'
ליטל סבר כיון דאינו
ניטל באיגודו לא
מטלטלינן ליה, ומפורש
בהלכות ארין ישראל אמר
רב יוסי מי שמחיר עושה
הגר טפל לגלוסטרא,
והאוסר עושה גלוסטרא
טפילה לגנר. איתוהו נגר
א"ר יוחנן קשור אע"פ שאינו תלוי, ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה.
והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שומטו כר'. ת"ר איתוהו נגר הנגרר נועלין בו במקדש כר'. אמר
רב יהוד' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא קשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי' תלוי אלא
בבירה של דלת מותר כר' טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לגנר דהוה קטיר בגמיו. אמר דין, אינו ניטל באיגודו

אולם ועומד כמו כיפה ומרחיק כחצי אמה ונועץ אחר וכן על פני כולה ופורסין צגדים ומחצלות של גמלי להגין מפני הצנה והגשמים: שיש
צזה טפה. שרוחצ של מעגל טפה דצביר מטפה לא הוה אהל אצל כשרוחצ טפה מקרי אהל נמלא שם אהל עליו מצדוד יום וכשהוא פורס עליו
הצנע למחר אינו אהל מוספין: אי נמי אין צחצחו טפה ואין צין זה לזה שלשה. דאיכא למימר לצוד: דגרי. איליס: דציממא
צעו טולא. מפני השרצ: וצניילא צעו אוירא. הנחת הקור מפני הצל הקיץ וצימות החול היו פורסין עליהן מחצלות
ציום ונוטלין צלילה: אסתא לקמיה דרב. מה נעציד להו צצצבתא: כרוך צודיא. כשתסלק המחצלת מעליהן לפנות
ערב שבת אל תסלקנה כולה משם אלא הוה גולל אותה וכרוך מעל הגג ושירי צה טפה פרוסה דלהו עליה שם
אהל: ולמחר פשטיה. דהוה מוספת ושירי: וילון. כנגד הפתח לצינעות: מותר לנטותו. דלאו אהל הוא דלא
קביעא התם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק דלת צעלמא: ילנא חגיגים. לאו אהל הוא מפני שאין לה גג למעלה
רוחצ טפה מפני שהיא נתונה בשיפוע והיא יריעה שפורסין צצבי למטה לישן: שאין צפחות משלשה סמוך
לגג טפה. שנתונה צצצלקסון קר שצצצצתה מודד רחבה למטה משלשה לגגה אין צו רוחצ טפה דלהו כוליה
דופן ואין כאן אהל כלל אצל הרחביה עד טפה צמך שלשה לגגה כאלו גגה טפה דמי ואסור לנטותה

מחצלת ופורס עליהם, דמוסיף על אהלי עזריא הוא ושירי. הנך דברי. פי' אלים. דהוה לרב הונא דביממא בעי טולא,
ובלילה בעו אוריא, ואותא לקמיה דרב וא"ל ויל כרוך בודייא ושירי בה טפה פורס, ושיריה (לדרי) [לברייא] על גבי
צעצם מערב שבת, וליהוי תבוכיא רחובה על גבי צעצם לילי שבת כרי שיהא הארץ נכנס על הצנא ואחר בשעת החמה
פרוס גם שאר הבוריא וכסה בה הצעצם להיות ליהן צל. דכיון דהוה בה מאימול פריסה מקצת הבוריא טפה, נעשה אותו
טפה מאיתולא אהל, עכשיו מוספין על אהל עראי אתה ושירי לך. וילון, פי' פרוכת. אמר שמואל משום ר' חייא כילת
חתינם מותר לנטותה וכו'. אבל יש בגנה טפה, או פחות משלשה סמוך לגג רחב טפה, או נחתא מפוריא טפה, או אית

(א) דלילי נטוקן. צין (ב) ציוצולמי צפיקין הלכה י' וי"ע אולי דרבינו היה לו גי' אהת ציוצולמי.